

Några ord om tillförlitligheten i Tankesmedjan Stallarholmens opinionsundersökning

Undertecknad har i egenskap av statistiskt bevandrad forskare vid Mälardalen högskola anförtrots uppgiften att räkna samman och avrapportera utfallet av Tankesmedjan Stallarholmens opinionsundersökning som genomfördes under de två första veckorna i september. Deltagarna har fått besvara frågan "*Hur vill du att vår kommunal del skall skötas?*" genom att bedöma fyra förslag på en skala från 1 ("*mycket dåligt*") till 5 ("*mycket bra*").

Över alla 519 deltagarna visar resultatet följande medelvärden i fallande ordning: Förslag 3 ("*Vi bör sköta många lokala frågor själva*") = 4,23, förslag 2 ("*Stallarholmen behöver en egen kanal för medborgardialog*") = 4,11, förslag 4 ("*Vi kan sköta allt själva*") = 3,40 och förslag 1 ("*Det är bra som det är, vi ska utnyttja de politiker vi valt*") = 2,43.

Kan vi då lita på att denna undersökning verkligen avspeglar folkopinionen? Undertecknad har granskat och kommenterat preliminära versioner av de förslag till framtida medborgarinflytande som deltagarna hade att ta ställning till. Enligt mitt förmenande är förslagen sakligt och neutralt formulerade och det finns därför ingen anledning att tro att något förslag framställdes på ett sådant sätt att det skulle ha haft ett försteg framför något annat.

Vad gäller urvalet så garanteras representativitet bäst med stora slumpmässiga stickprov ur populationer (med obefintligt bortfall). Emellertid fordrar den typen av studier tillgång till registerdata och betydande ekonomiska resurser, något som ideella sammanslutningar sällan har. Tankesmedjan Stallarholmen har därför måst förlita sig på ett så kallat tillgänglighetsurval. Urvalet är emellertid stort och motsvarar omkring 20% av populationen (över 14 år) i kommunal delen. Uppgift om bortfall (antalet tillfrågade individer som avböjt medverkan) saknas emellertid. Åtgärder vidtogs för att förhindra att samma person besvarade fler än en enkät. Deltagarna kontaktades utanför den lokala ICA-butiken under sex dagar och vid tidpunkter då kundtillströmningen är som störst. Valet av plats förefaller närmast självklart då detta är den mest frekventerade platsen i samhället. Närmare 80% av deltagarna bor permanent i Stallarholmen, könsfördelningen är jämn medan åldersfördelningen är skev och snarare återspeglar ICA:s kundkrets än kommunal delens åldersstruktur; nästan 75% av deltagarna är över 45 år, mer än var tredje är ålderspensionär.

Vad som dock med styrka talar för resultatets representativitet är att rangordningen mellan förslagen (3, 2, 4, 1) är densamma för såväl permanentboende som säsongboende, för såväl män som kvinnor och inom tre av de fyra ålderskategorierna (15-25, 26-45 och 46-65 år). Den äldsta gruppen (över 65 år) avviker endast genom att förslagen 2 och 3 här hamnar på en delad förstaplats.

Sammanfattningsvis kan sägas att resultatet av opinionsundersökningen sannolikt *inte* hade blivit ett annat med ett statistiskt optimalt stort slumpmässigt stickprov.

Stallarholmen 21 september 2015

Per Lindström

Lektor i psykologi